

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เกียรติยจร วัจนสวัสดิ์ และคณะ. สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย
พิมพ์ครั้งแรก, กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
และมูลนิธิโครงการตำรา สมาคมสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มกราคม 2529
- เข็มชัย ชูติวงศ์. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติ
บรรณาการ, 2527
- คณิต ผน นคร. กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์,
2528
- ประมุข สุวรรณศร. คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรคู่สีด, 2498
- แหว ยอดพุง. คู่มือสอบสวน, ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ,
2515
- ลำเริง สันหวาระ, พ.ศ.ศ. . ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 1,
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุคราพศาล, 2523
- สุทิศ ปราณีตพลกรัง. หลักการวินิจฉัยข้อเท็จจริง และชี้แจงนำหนักพยานหลักฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 2,
กรุงเทพฯ : ร้านสวัสดิการหนังสือกฎหมาย, 2533
- หยุด แสงอุทัย. อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์หยุด แสงอุทัย, กรุงเทพฯ :
จัดพิมพ์โดย คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523

รายงานผลการปฏิบัติราชการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน
วงราชการ ประจำปี 2528 - 2532, กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย, กรุงเทพฯ
: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529

วิทยานิพนธ์

ก่อเกียรติ เอี่ยมบุตรลบ. "หลักการรับฟังคำรับสารภาพของผู้ต้องหา". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527

นิจรินทร์ องค์พิสุทธิ. "การต่อรองคำรับสารภาพ". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527

สมาจ เกษศิริเจริญ. "การสืบสวนสอบสวนของ ป.ป.ป. กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบในวง
ราชการ". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531

สุชิน คำงาม. "การกันตัวผู้ร่วมกระทำผิดเป็นพยาน". วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527

บทความภาษาไทย

กุลพล พลวัน. "การสอบสวนคดีอาญา", อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ต.สุวรรณ พลวัน
(พฤศจิกายน 2526) หน้า 61.

กุลพล พลวัน. "การกันตัวผู้ต้องหาเป็นพยาน", อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ส.สุวรรณ
พลวัน (พฤศจิกายน 2526) หน้า 84.

- กุลพล พลวัน. "คำชี้ชัดทอดของผู้ต้องหา", อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ต.สุวรรณ พลวัน (พฤศจิกายน 2526) หน้า 156.
- กุลพล พลวัน. "ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน", อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ต.สุวรรณ พลวัน (พฤศจิกายน 2526) หน้า 170.
- กุลพล พลวัน. "โทษทางวินัย - โทษทางอาญา", อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พ.ต.ต.สุวรรณ พลวัน (พฤศจิกายน 2526) หน้า 227.

จิตติ เจริญดี. "การกั้นไว้เป็นพยาน", วารสารอัยการ ฉบับที่ 86 ปีที่ 8 (กุมภาพันธ์ 2528) หน้า 64.

"เพิ่มอำนาจ ป.บ.บ. ไม่ทันการประชุมสภาฯ สมัยนี้", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับที่ 2 ปีที่ 37.

"อำนาจของ ป.บ.บ.", สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ฉบับที่ 49 ปีที่ 36 (พฤษภาคม 2533).

บทความภาษาอังกฤษ

Vichai Vivitasevi. "Plea Bargaining : How should it play role in criminal justice administration of Thailand", วารสารนิติศาสตร์ ฉบับที่ 2 ปีที่ 2.

รายการสอบถาม สัมภาษณ์

1. กองกำกับการ 6 กองปราบปราม กรมตำรวจ

พ.ต.ท. สวัสดิ์	แพ่งสภา	รอง ผกก. 6 บ.
พ.ต.ต. เดชณรงค์	สุทธิชาญบัญชา	สว.พ. 5
ร.ต.ท. ชัยชัย	เพชรอำพร	รอง สว.พ. 5
ไม่เปิดเผยชื่อ 7 ท่าน		

2. กองกำกับการ 4 กองตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ

ร.ต.อ. ไตรทอง	จันทร์ทองใบ	รอง สว.พ. 2
---------------	-------------	-------------

3. สำนักงานอัยการสูงสุด

นายปรีชา	วราโห	อัยการพิเศษประจำกรม
นายศิริศักดิ์	ติวะพรรณ	อัยการประจำกรม
ไม่เปิดเผยชื่อ 3 ท่าน		

4. สำนักงานข้าราชการพลเรือน

นายชนะ	อินสว่าง	นิติกร 9
นายฤทัย	รักษาราชการ	ผู้อำนวยการกองวินัย

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

พระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

พ.ศ. 2518

ภูมิพลอดุลยเดช - ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518

เป็นปีที่ 30 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในวงราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

1 * "เจ้าหน้าที่ของรัฐ" หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ซึ่ง มีตำแหน่งหรือมีเงินเดือนประจำ พนักงาน หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐ-วิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย สมาชิกสภาท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหมายความรวมถึงอนุกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจด้วย

2 * "การทุจริตในวงราชการ" หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือ ละเว้นไม่ปฏิบัติกรอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ เพื่อแสวง หาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

3 * "การประพฤติมิชอบในวงราชการ" หมายความว่า การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัติกรอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง มติของคณะรัฐมนตรีอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้จ่าย เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่ว่าการปฏิบัติหรือละเว้นไม่ปฏิบัตินั้น เป็นการทุจริตในวงราชการด้วยหรือไม่ก็ตาม และให้ หมายความรวมถึงการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ดังกล่าวด้วย

4 * "องค์กรกลางบริหารงานบุคคล" หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ

1 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 3

2, 3, 4 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 3

หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐ -
วิสาหกิจแล้วแต่กรณีด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ
ข้าราชการฝ่ายตุลาการ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบในวงราชการ

"ประธานกรรมการ" หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

"กรรมการ" หมายความว่า กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤ
ติมิชอบในวงราชการ

"เลขานุการ" หมายความว่า เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

"รอง เลขาธิการ" หมายความว่า รอง เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบ
ปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

5 * "เจ้าหน้าที่" หมายความว่า เลขานุการและข้าราชการในสังกัดสำนักงาน
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่ง เลขานุการแต่งตั้งให้ปฏิบัติ
หน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ และหมายความรวมถึงข้าราชการหรือพนักงาน ซึ่งมาช่วยราชการใน
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการที่คณะกรรมการได้ตั้ง
ตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

5 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 3

มาตรา 4 ำให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบใน
วงราชการ เรียกว่า "คณะกรรมการ ป.ป.ป." ประกอบด้วย ประธานกรรมการ
และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน กับเลขาธิการเป็นกรรมการและเลขา-
นาการโดยตำแหน่ง

ประธานกรรมการและกรรมการที่แต่งตั้งโดยพระบรมราชโองการจากบุคคลซึ่งมีความ
ซื่อสัตย์สุจริต และมีความรู้ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ ด้วยความเห็นชอบของวุฒิสภา
และสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา 5 ประธานกรรมการและกรรมการต้องไม่เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิก
วุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน หรือลูกจ้างของ
บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การใด ๆ ซึ่งดำเนินธุรกิจเพื่อค้ากำไร

มาตรา 6 ประธานกรรมการและกรรมการให้อยู่ในตำแหน่งมีกำหนดสองปี และ
อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีกวาระหนึ่ง แต่จะแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระมิได้

6 * ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการได้สิ้นสุดลง
ในระหว่างปิดสมัยประชุมรัฐสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือถูกยุบ ำให้วาระการดำรง
ตำแหน่งดังกล่าวขยายออกไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่จะ เข้า
รับหน้าที่

มาตรา 7 นอกจากพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 6 ประธานกรรมการและ
กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ลาออก

(2) มีพระบรมราชโองการฯ ที่ออกด้วยความเห็นชอบของวุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร

(3) เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(5) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 5

(6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่คดีที่เป็นความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

เมื่อประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ อาจมีพระบรมราชโองการ แต่งตั้งผู้อื่นแทนด้วยความเห็นชอบของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการหรือ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ในกรณีอยู่ในตำแหน่งตามวาระของประธานกรรมการ หรือกรรมการ ที่ตนแทน

7 * เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ในระหว่างที่ยังไม่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้อื่นแทนตามวรรคสอง ให้กรรมการที่เหลืออยู่เลือกกรรมการคนหนึ่ง เสนอ นายกรัฐมนตรี แต่งตั้ง เพื่อรักษาการในตำแหน่งประธานกรรมการเป็นการชั่วคราว"

มาตรา 8 ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา 9 การประชุมทุกครั้งต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะ เป็นองค์ประชุม

7 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 5

การวินิจฉัยชี้ขาดที่ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน
ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 ให้มีสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวง
ราชการ เรียกว่า "สำนักงาน ป.ป.ป." มีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามมติของ
คณะกรรมการและปฏิบัติงานธุรการอื่น ๆ

มาตรา 11 ให้มีเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในวงราชการ มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงานป้องกันและปราบปราม
การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ และจะให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยปฏิบัติราชการก็ได้

การแต่งตั้ง เลขาธิการต้องได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร

๘ * มาตรา 12 เลขาธิการจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเป็นเวลาเกินกว่าสี่ปีมิได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 6 วรรคสอง และมาตรา 7 วรรคหนึ่ง วรรคสอง มาใช้
บังคับแก่เลขาธิการโดยอนุโลม

มาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑ *(1) เสนอมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวง
ราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

10 *(2) เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงทรัพย์สินและ
หนี้สิน ตามมาตรา 23

๘ * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 6

9, 10 * มาตรา 7

(3) สืบสวนและสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริง เมื่อมีผู้กล่าวหา ร้องเรียนหรือ มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงาน โครงการ ของส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ

(5) รายงานผลการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ พร้อมทั้งข้อสังเกตต่อ นายกรัฐมนตรี ประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี แล้วพิมพ์เผยแพร่รายงานประจำปีนั้นต่อไป

11 * มาตรา 13 ทวิ เรื่องดังต่อไปนี้ห้ามมิให้คณะกรรมการรับหรือยกขึ้นพิจารณา

(1) เรื่องที่คณะกรรมการได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดและนายกรัฐมนตรีรับ ทราบแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา 13 เบญจ

(2) เรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล หรือที่ศาลพิจารณา หรือ มีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดในเรื่องนั้นแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีที่เป็นกรณีการดำเนินการตามมาตรา 20 มาตรา 21 มาตรา 21 ทวิ และมาตรา 21 ตรี

12 * มาตรา 13 ตรี เรื่องดังต่อไปนี้คณะกรรมการจะไม่รับหรือยกขึ้นพิจารณาก็ได้

(1) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปี นับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าว ทาร้องเรียน และคณะกรรมการเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะ ดำเนิน การสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

(2) เรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้าย แรง ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

11, 12, 13 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 8

(3) เรื่องที่มีลักษณะ เป็นบัตรสนเท่ห์ ซึ่งไม่ระบุพยานหลักฐานชัดเจน เพียงพอที่จะดำเนินการสืบสวนสอบสวนต่อไปได้

13 * มาตรา 13 จัตวา เรื่องใดที่คณะกรรมการไม่รับ หรือไม่ยกขึ้นพิจารณาตาม มาตรา 13 ทวิ หรือ มาตรา 13 ตริ (1) หรือ (2) หรือ (3) ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรจะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกลงกล่าวหาหรือ เรียนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วแจ้งให้คณะกรรมการทราบก็ได้

มาตรา 14 การปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการ ซึ่งประธานกรรมการมอบหมายมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือสอบถามส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เพื่อทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหรืองานใด ๆ

(2) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่สืบสวนและสอบสวนมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งบัญชี เอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่จำเป็นแก่การสอบสวนมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือแจ้งให้บุคคลใด ๆ ดังกล่าวให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชี เอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่จำเป็นแก่การสอบสวนแก่เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือเพื่อการนี้

การส่งหนังสือเรียก ให้นำไปส่งในเวลากลางวัน ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึง พระอาทิตย์ตก หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของผู้รับก็ได้

กรณีนำไปส่ง เมื่อผู้ส่งไม่พบผู้รับ จะส่งให้แก่บุคคลใดที่มีอายุเกินยี่สิบปีซึ่งอยู่หรือทำงานในบ้านเรือนหรือที่สำนักงานของผู้รับก็ได้

14 * มาตรา 14 ทวิ เมื่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจได้รับหนังสือสอบถามตามมาตรา 14 (1) แล้ว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจนั้นชี้แจงข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหรืองานใด ๆ ที่ได้มีการสอบถามทุกครั้งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือสอบถาม

ในกรณีที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ มีความจำเป็นต้องใช้เวลานานการชี้แจงข้อเท็จจริง เกินกำหนดพร้อมกับเหตุผล โดยขอขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่รวมระยะเวลาทั้งหมดต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

มาตรา 15 คณะกรรมการจะตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาสอบสวนหรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

15 * อนุกรรมการต้องแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความรู้ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ

16 * การแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณาสอบสวนตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีกรรมการร่วมอยู่ด้วยหนึ่งคน และอนุกรรมการนั้นต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 5 และไม่มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 7 ยกเว้น (2)

มาตรา 16 ในกรณีที่กรรมการหรืออนุกรรมการเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใด ๆ ห้ามมิให้กรรมการหรืออนุกรรมการผู้นั้น ร่วมในการสืบสวนหรือสอบสวนเรื่องดังกล่าว

14 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 9

15, 16 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 10

มาตรา 17 ประธานกรรมการ กรรมการ อธิการ และเจ้าหน้าที่
ต้องแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของตนต่อนายกรัฐมนตรีตามรายการ วิธีการ และกำหนดเวลาที่
กฎกระทรวงกำหนด

มาตรา 17 ทวิ เมื่อคณะกรรมการได้รับเรื่องกล่าวหาหรือเรียนเจ้าหน้าที่ของ
รัฐผู้ใด ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้ใดกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา
สอบสวนโดยไม่มีข้อจำกัด และก่อนที่คณะกรรมการจะมีมติว่าเรื่องที่สอบสวนมีมูลว่าผู้นั้นกระทำความผิด
จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาหรือเรียนให้ผู้นั้นทราบ และให้โอกาสแก่ผู้นั้นที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือเรียน
ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาเกี่ยวกับการพิจารณาสอบสวน
เพื่อให้ได้ความจริงและยุติธรรม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยความเห็นชอบ
ของนายกรัฐมนตรี

18 * มาตรา 18 ในการพิจารณาสอบสวนตามความในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าคณะ
กรรมการเห็นว่ากรณีใดมีเหตุผลสมควร ให้สั่งพักราชการหรือพักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกล่าวหา
หรือเรียน ก็ให้รายงานไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบ และส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ใดกล่าว
หาหรือเรียนสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการและให้ถือว่าเป็น
การสั่งพักราชการ หรือสั่งพักงานตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่ใช้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด
กล่าวหาหรือเรียนนั้น และให้นำบทบัญญัติ ระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการสั่งให้กลับเข้ารับราชการ
หรือกลับเข้าทำงานเพราะถูกสั่งพักราชการหรือพักงานตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับที่ใช้บังคับ
แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นข้าราชการ
ตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้คณะกรรมการส่งเรื่องและความ
เห็นไปยังปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

17 * มาตรา 11

18 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ

มิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 12

19 * มาตรา 19 เมื่อคณะกรรมการมีมติว่าเรื่องที่สอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีมูล
ว่าผู้นั้นกระทำความผิด ให้ประธานกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ และส่งเรื่องให้
ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นดำเนินการทางวินัยต่อไป และถ้ากรณีเป็นความผิดทางอาญาก็ให้แจ้งต่อพนักงาน
สอบสวน ทั้งนี้ ภายหลังจากห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ มาตรา 17 ทวิ

สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย
เมื่อคณะกรรมการมีมติว่า เรื่องที่สอบสวนเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวมีมูลเป็นการทุจริตหรือประพฤติดี
ชอบในวงราชการ ให้ประธานกรรมการรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบ และส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา
หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และหากกรณีเป็นความผิดทาง
อาญาก็ให้แจ้งต่อพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วัน
ได้รับเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นคณะกรรมการอาจอนุญาตให้ขยายระยะเวลาออกไปอีกไม่เกินสองครั้ง
ครั้งละไม่เกินสามสิบวันก็ได้ เมื่อเห็นว่ามิเห็นสมควร

20 * มาตรา 19 ทวิ เมื่อผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับเรื่องตามมาตรา
19 แล้ว ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนทางวินัย หรือต้องดำเนินการเพื่อพิจารณา
โทษเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นภายหลังจากห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการ
ประการใดบ้างแล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการทราบผลทุกสามสิบวัน

ในการสอบสวนทางวินัยตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสอบสวนนำสำนวนการ
สอบสวนของคณะกรรมการมาใช้เป็นหลักในการสอบสวน และทำความเข้าใจผู้สั่งแต่งตั้งคณะ

19 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 12

20 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 13

กรรมการสอบสวนด้วย และในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นขัดแย้งกับมติของคณะกรรมการ
ก็ให้แสดงเหตุผลว่าในสำนวนการสอบสวนทางวินัยนั้นด้วย

21 * มาตรา 19 ตรี เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับแจ้งผลการสอบสวนทางวินัยจากคณะกรรมการ
กรรมการสอบสวนตามมาตรา 19 ทวิ แล้ว ต้องสั่งดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปโดยเร็ว

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ไม่ว่าจะลงโทษหรือไม่ก็ตาม
ต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบภายในสิบห้าวัน

22 * มาตรา 19 จัตวา ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา 19 ทวิ
หรือมาตรา 19 ตรี ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาผู้นั้นกระทำผิดวินัย

23 * มาตรา 19 เบญจ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ดำเนินการ
ตามมาตรา 19 ทวิ หรือคณะกรรมการเห็นว่า การดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา
19 ตรี ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้คณะกรรมการเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้
นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร หรือในกรณีที่จำเป็นจะสั่งให้องค์การกลางบริหารงาน
บุคคลพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้ เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้คณะ
กรรมการแจ้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย
ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

24 * มาตรา 20 เมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏแก่คณะกรรมการ หรือมีการกล่าวหา ร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร้ายฉิบหนี่ง หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ พิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นก่อนว่าพฤติการณ์หรือเรื่องดังกล่าวหา ร้องเรียนนั้น มีมูลเพียงพอที่คณะ กรรมการจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เป็นผู้ซึ่งได้แสดงรายการสินทรัพย์และ หนี้สินตามมาตรา 23 ไว้แล้ว ให้คณะกรรมการนำรายการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวมาพิจารณา ประกอบด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการมีมติตามวรรคหนึ่งว่า พฤติการณ์หรือเรื่องดังกล่าวหา ร้องเรียนมีมูลเพียงพอที่คณะกรรมการจะรับไว้พิจารณาได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการสืบสวนสอบสวน เพื่อทราบข้อเท็จจริงต่อไป ในการสืบสวนสอบสวนนี้ คณะกรรมการจะมอบอำนาจให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ผู้ใดดำเนินการแล้วแจ้งให้คณะกรรมการทราบก็ได้

มติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด

25 * มาตรา 21 ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการสืบสวนสอบสวนตาม มาตรา 20 แล้ว มีมติว่ากรณีมีมูลน่าเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นร้ายฉิบหนี่ง หรือมีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของตนตาม รายการ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

เมื่อคณะกรรมการได้รับรายการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการสอบสวนหรือมอบอำนาจให้กรรมการหรืออนุกรรมการดำเนินการสอบสวน และให้นำความในมาตรา 17 ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มติของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด

26 * มาตรา 21 ทวิ เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตามมาตรา 21 แล้ว หาก
พิจารณาวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ และไม่สามารถ
ชี้แจงได้ว่า ทรัพย์สินดังกล่าวที่ตนได้มาโดยชอบ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการทุจริตและประพฤติมิ
ชอบในวงราชการ และให้คณะกรรมการแจ้งให้พนักงานอัยการดำเนินการ เพื่อปฏิบัติตามมาตรา
21 ตริ แล้วเสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งหรือดำเนินการให้มีการสั่งลง
โทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นข้าราชการตุลาการ
ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ให้คณะกรรมการแจ้งความเห็นไปยังประธาน
คณะกรรมการตุลาการ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

มติของคณะกรรมการที่วินิจฉัยว่าผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิด
ปกติ ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

27 * มาตรา 21 ตริ บรรดาทรัพย์สินที่คณะกรรมการมีมติว่าเป็นทรัพย์สินที่ร่ำรวย
ผิดปกติ หรือเพิ่มขึ้นผิดปกติตามมาตรา 21 ทวิ ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลโดยไม่ชักช้า
เพื่อขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะสามารถนำพยาน
หลักฐานมาแสดงให้ศาลเห็นว่า ทรัพย์สินดังกล่าวที่ตนได้มาโดยชอบ ในกรณีนี้ให้นำประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่า เพื่อประโยชน์ในการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง
สมควรทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้พนักงานอัยการเสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการโดยเร็ว
เมื่อคณะกรรมการเห็นชอบด้วยก็ให้ดำเนินการตามความเป็นชอบของพนักงานอัยการ ถ้าไม่เห็น
ด้วยก็ให้แจ้งพนักงานอัยการทราบเพื่อยื่นคำร้องต่อไป

26, 27 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ
ประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 15

28 * มาตรา 21 จัตวา เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเรื่อง เรียงว่า
ทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการตามมาตรา 17 ทวิ ในกรณีที่เป็นความผิดอย่างร้ายแรง
หรือในกรณีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ และคณะกรรมการได้มีมติให้
รับไว้พิจารณาตามมาตรา 20 แล้ว แม้ภายหลังผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วด้วย
เหตุอื่น นอกจากตาย ก็ให้คณะกรรมการมีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ แต่ต้องดำเนินการให้แล้ว
เสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในกรณีที่คณะกรรมการมีมติ
ว่าเรื่องที่สอบสวนมีมูลว่าผู้นั้นกระทำความผิดอย่างร้ายแรง หรือผู้นั้นรักรายผิดปกติ หรือมีทรัพย์สิน
เพิ่มขึ้นผิดปกติ ก็ให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น พนักงานอัยการ นายกรัฐมนตรี
หรือคณะกรรมการตุลาการ แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้
พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 22 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ประธานกรรมการ
กรรมการ ออนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 23 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะรัฐมนตรีมี
อำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแสดงสินทรัพย์และหนี้สินตามรายการ วิธีการ และเวลาตามกำหนด
ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 24 ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งบัญชีเอกสารหรือวัตถุใด ๆ ที่เรียกหรือ
สั่งให้ส่งตามมาตรา 14 (2) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ชื่อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่อง
จากการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่คณะกรรมการจะมอบหมาย หรือเป็นการกระทำ
ตามหน้าที่ราชการ หรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือพิจารณาสอบสวน

28 * แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ
มิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530 มาตรา 15

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน
หนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 26 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก
กฎกระทรวง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่มที่ 92 ตอนที่ 52 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 3 มีนาคม 2518)

หมายเหตุ

- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยการป้องกันและปราบ
ปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นนโยบายที่สำคัญสำหรับรัฐบาลจะต้องดำเนิน
การต่อไปให้ดำเนินอย่างจริงจัง และในการนี้สมควรที่จะมอบหมายภาระหน้าที่ให้แก่คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน และ
เพื่อให้คณะกรรมการดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไปตามมติของคณะกรรมการ จึงจำเป็นต้องจัด
ตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการขึ้น จึงจำเป็นต้อง
ตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2530

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2530
เป็นปีที่ 42 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต
และประพฤติมิชอบในวงราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2530"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ถึงมาตรา 15 ได้พิมพ์ข้อความที่แก้ไขเพิ่มเติมไว้แล้วในพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518

มาตรา 16 บรรดาเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สำนักงาน ป.ป.บ.
ได้รับไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 17 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิชัย รัตตกุล
รองนายกรัฐมนตรี

(ร.จ. เล่มที่ 104 ตอนที่ 215 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2530)

หมายเหตุ

- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ พ.ศ. 2518 ในส่วนที่เกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการ กรรมการ เลขานุการ และรองเลขานุการ และการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนในกรณีที่ประธานกรรมการและ เลขานุการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รวมทั้งบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการและขั้นตอนวิธีการในการสืบสวนสอบสวน และพิจารณาวินิจฉัย เรื่องที่กล่าวหา ร้องเรียนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้ผลอย่างจริงจัง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข.

THE STATUTES OF THE REPUBLIC OF SINGAPORE

PREVENTION OF CORRUPTION ACT

CHAPTER 24

24. Notwithstanding any rule of law or written law to the contrary, no witness shall, in any such trial or inquiry as is referred to in section 23, be presumed to be unworthy of credit by reason only of any payment or delivery by him or on his behalf of any gratification to an agent or member of a public body.

33.---(1) Whenever two or more persons are charged with any offence under this Act or under sections 161 to 165 or 213 to 215 of the Penal Code or with a conspiracy to commit, or an attempt to commit, or an abetment of any such offence, the court may require one or more of them to give evidence as a witness or witnesses for the prosecution.

(2) Any such person who refuses to be sworn or to answer any lawful question shall be dealt with in the same manner as witnesses so refusing may by law be dealt with by a Magistrate's Court or District Court, as the case may be.

(3) Every person so required to give evidence, who in the option of the court makes true and full discovery of all things as to which he is lawfully examined, shall be entitled to receive a certificate of indemnity under the hand of the Magistrate or Judge, as the case may be, stating that

he has made a true and full discovery of all things as to which he was examined, and that certificate shall be a bar to all legal proceedings against him in respect of all those things.

ภาคผนวก ค.

LAW OF BRUNEI

REVISED EDITION 1984

PREVENTION OF CORRUPTION ACT

CHAPTER 131

PART 5

24A. Where any person is charged with any offence under this Act, any statement, whether such statement amounts to a confession or not or is oral or in writing, made at any time, whether before or after such person is charged and whether in the course of a police investigation or not; or whether in the course of an investigation by the Bureau or not and whether or not a caution was administered and whether or not wholly or partly in answer to questions, by such person to or in the hearing of any police officer or any officer of the Bureau; whether or not interpreted to him by any other police officer or any officer of the Bureau; or any other person concerned, or not, in the arrest, shall, notwithstanding anything to the contrary contained in the Criminal Procedure Code or in any written law, be admissible at his trial in evidence and, if such person tenders himself as a witness, any such statement may be used in cross-examination and for the purpose of impeaching his credit:

Provided that no such statement shall be admissible or used as aforesaid if the making of the statement appears to the Court to have been caused by any inducement, threat or promise having reference to the charge against such person, proceeding from a person in authority and sufficient in the opinion of the Court to give such person grounds which would appear to him reasonable for supposing that by making it he would gain any advantage or avoid any evil of a temporal nature in reference to the proceeding against him.

28. Notwithstanding any rule of law or written law to the contrary, no witness shall, in any such trial or inquiry as is referred to in section 27, be presumed to be unworthy of credit by reason only of any payment or delivery by him or on his behalf of any gratification to an agent or member of a public body.

29. (1) Whenever 2 or more persons are charged with an offence under this Act or with any prescribed offence the court may be at the request in writing of the Public Prosecutor require one or more of them to give evidence as a witness or witnesses for the prosecution.

(2) Any person referred to in subsection (1) who refuses to be sworn or to answer any lawful question shall be dealt with in the same manner as witnesses so refusing may by law be dealt with by the court.

(3) Every person required to give evidence under subsection (1), who in the opinion of the Court makes true and full discovery of all things as to which he is lawfully

examined shall be entitled to receive a certificate of indemnity under the hand of the Judge or magistrate, as the case may be, stating that he has made a true and full discovery of all things as to which he was examined, and such certificate shall be a bar to all legal proceedings against him in respect of all such things as aforesaid.

the court before which he gives evidence considers that he has willfully withheld evidence or given false testimony and so certifies to the Attorney General in writing.

ภาคผนวก จ.

LAW OF ICAC
NEW SOUTH WELES

Independent Commission Against Corruption Act 1988 No.35

Evidence and procedure

17.(1) The Commission is not bound by the rules or practice of evidence and can inform itself on any matter in such manner as it considers appropriate.

(2) The Commission shall exercise its functions with as little formality and technicality as is possible, and in particular, the Commission shall be conducted with as little emphasis on an adversarial approach as is possible.

Self-incrimination

26.(1) This section applies where, under section 21 or 22 the Commission requires any person -

(a) to produce any statement of information;
or
(b) to produce any document or other thing.

(2) If the statement, document or other thing tends to incriminate the person and the person objects to production at the time, neither the fact of the requirement nor the statement, document or thing itself (if produce) may be used in any proceedings against the person (except proceedings for an offence against this Act)

(3) They may however be used for the purposes of the investigation concerned, despite any such objection.

Protection of witnesses

50. If it appears to the Commissioner that, because a person -

(a) has appeared, is appearing or is to appear at a hearing before the Commission to give evidence or to produce a document or other thing; or

(b) has produced or proposes to produce a document or other thing to the Commission under this Act otherwise than at a hearing before the Commission; or

(c) has assisted, is assisting or is to assist the Commission in some other manner, the safety of the person or any other person may be prejudiced or the person or any other person may be subject to intimidation or harassment, the Commissioner may make such arrangements as are necessary to avoid prejudice to the safety of any such person or to protect any such person from intimidation or harassment.

ประวัติผู้เขียน

นางสาว ชนิษฐนันท์ พลรัตน์ เกิดที่ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 6
เดือน มีนาคม พุทธศักราช 2508 สำเร็จการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต ณ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย เมื่อพุทธศักราช 2530 ปัจจุบัน รัับราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรี